

PERIODICH REGIONALISTA INDEPENDENT,
de Literatura, Art, Montepios, Varietats,
Noticias y Anuncis

Direcció: MUNTANER, 112, 4.^{rt} - 1.ª — Administració: TALLERS, 45, 1.^r

SUSCRIPCIÓ:—Barcelona, UNA pesseta trimestre: fora, 1'50. — Un número sol, 10 céntims

Entre avuy y dissapte vinent quedarà publicat lo drama alegórich, titulat:

Manresa y Puigcercós

Per no haver estat llesta á son degut temps la enquadernació de las darreras obras publicadas en folletí, no s'ha pogut fer lo cambi á las personas que s'han presentat en nostra Administració. Ara ja ho está, y per lo tant, aquells que las vulgan, poden recullir las desd' avuy tal com déyam en lo número passat.

La memoria d' en Pitarra

De lò ocorregut en lo Jardí Espanyol ab motiu de acabars'hi las funcions de sarsuela, hem sapigut be quin respecte mereix á algú 'l mérit y la memoria de Frederich Soler.

La empresa de 'l Jardí Espanyol ha dit que en l' aniversari d' aquet malhaurat poeta volfa posar *La fira de S. Gents* y *Los estudiantes de Cervera*; que 'l senyor Colomer hi va posar tants ó quants obstacles perque no volfa estudiar *neulas* de 'n Pitarra, afejint que va desistirne (veyent lo cel obert) á 'l saber que la Comissió de 'l Monument s' encarregaba de ferne una.

¡Gran entassiasme per la memoria de Frederich Soler és, desistir de celebrar un acte en honor d' ell á la primera dificultat!

¡Gran respecte á la memoria de l' autor insigne és, posarlo á 'l nivell de 'ls confiters, dient que feya *neulas*! Aquí si que va espifiar D. Conrat Colomer.

Sense las *neulas* de referencia, de fixo que 'l senyor Colomer no hauría menjat tan bons turróns en nostre teatro.

¡Valents amichs, y fervents admiradors!

Això sí que no necessita comentaris y din poch en favor de 'ls que no haurían de descuydarse de honrar á tan genial y popular autor dramátich.

Avuy aqueix honor s' ha vist reservat á alguna de las companyías que fan la temporada d' estiu en teatros de vilas catalanas.

Aixís ho ha fèt la que actúa en Olot, organizada per la dama D.ª Concepció Ferrer.

Es digna d' alabansa la idea de dedicar allí una representació á la memoria d' en Pitarra.

Pero aqueix fet, si per una part és consolador, és per altre cantò un sntoma que denota l' olvit que en Catalunya mateix se tè á un de sos ilustres fills; olvit més digne de censura, per quant se deixa véurer també considerant aqueix assumpto baix pants de vista distints.

Veyam sino.

¿Quín resultat dona la suscripció iniciada per la Comissió de 'l projectat monument a 'l malhaurat poeta á qui tan déu la catalana escena?

Cáp.

¿Quíns esforços fá dita Comissió per' que 'l poble procuri contribuir ab petitas cantitats, casi insignificants, á la erecció d' aquell monument?

No ho sabem; pero si 'n fa, per ara no 's veuen.

Y això que en aqueixa Comissió hi ha personalitats que professaren á Pitarra amiatat probada y may desmentida.

Lo fet, és,—siga com se vulga,—que la memoria de 'n Pitarra 's va perdent, y que això no sols diu poch en favor de un poble que may se cansaba de aplaudirlo, sino que redunda en perjudici de 'l Teatro Català.

Per lo tant, cal parar atenció sobre aquest assumpto, importantíssim també pera 'l catalanisme; perque no hem d' olvidar que 'l teatro regional ha ajudat mòlt, pero mòlt, a 'l renaixement de l' esperit públich en favor de la patria catalana.

Honrem-la, donchs, la memoria d' en Pitarra; y ja que per confessadas causas mesquinas y petitas, la empresa de 'l Jardí Espanyol no ho ha fet lo jorn de 'l primer aniversari de la mort de l' autor insigne, fás-siho la de 'l teatro Romea (á la que aquella també perteneix) ara que se li presenta ocasió oportuna.

En efecte: s' acosta 'l día de inaugurar la temporada y coincidirà ab eixa inauguració la fetxa de col·locarse 'l retrato de Frederich Soler en la Galeria de catalans ilustres en la Casa de la Ciutat.

Ab aquet motiu seria propi disposar un acte so-

lemne, part ab caràcter de Empresa, part ab coope-
ració de l' Ajuntament; acte que, ben organisa-
t, revestiria gran importància y seria pago popular de'l
tribut que 's deu á un de'ls bons fills de nostra terra.

No hi ha dubte que aqueix pensament donaria
ocasió per remoure l' esmortuït sentiment teatral
catalanista.

Y si 'ls empresaris de Romea procurassin després
desempolvar las obras póstumas de qui fou company
y soci d' ells bon número d' anys; si las preferissen
á las produccions exóticas y algunas de pobre mèrit,
de pitjor gust y de perjudicials efectes que no ha tin-
gut escrúpol en deixar presentarlas en las taules de
son teatro de'l carrer de'l Hospital, és seguríssim que
ensempe honoraria magníficament la memoria de Pi-
tarra y la causa de'l Teatro Catalá, á la que deu la
importància que per son passat té encara avuy 'l co-
lisseu ahont tant y tant ha brillat lo geni dramàtic
de Frederich Soler.

P. DE R.

Revista teatral

Granvia.—Pocas vegadas hem sentit en aquet teatro
'ls aplausos tan justificats y merescuts com los que está
conquistantse la actual companyia, y pocas, molt pocas,
han sigut las que han lograt omplir totas sas funcions
com s' ha vist desde que varen debutar los simpàtics
artistas italians.

Molta part de lo que deixem apuntat se deu á la tiple
Sra. Maria Galvani, que ab rahó pót donárseli 'l califica-
tiu de cantant eminent, haventho demostrat de nou en la
llissó de piano que executa en lo tercer acte de *Il bar-
bieri di Siviglia*, puig sentintli 'l valz de *Dinorah* basta
per convence's de que són escassos tots quants elogis li
dediquessim.

Aquellas notas finas, armoniosas, angelicals y plenas
de dulsura, no semblan surtidas de la garganta de una
dona. Escoltant la veu de la Sra. Galvani, un se créu
trasportat á las altas regions divinas.

No és extrany, donchs, que en quantas funcions pren-
gui part aquesta tiple, las tempestats d' aplausos sigan
entusiasmats y las ovacions merescudas.—A.

Circo Español.—La Marta, de Flotoro, ha obtingut
molt èxit. Tant la Sra. Quitcutti, com los Srs. Casañas y
Capsir, merescueren be 'ls aplausos que se 'ls tributaren.

Lo Sr. Casañas és tenor que, quant vol (y en la obra
de referencia ho va voler) sab colocalse á envejable al-
tura, y 'l Sr. Capsir va agradar de dobó á la numerosa
concurrència.

Lo conjunt bo.—S. SARA.

Lo poble

HIMNE

I

Fora calificaciones
com las de plebeu y noble,
puig resultan distincions
de que protesta lo poble.

Devant la lley tots los homes
deuhen esse' y són iguals,
que 'ls privilegis, odiosos
sempre han estat,

Suprimir vol las distancias
en sos fills la Humanitat,
per' que tots se tractin y aymin
com á germans.

L' home no ha nascut per' ésser
un miserable, un esclau.
Caygan donchs d' una vegada
tots los tirans.

Fóra calificaciones
com las de plebeu y noble,
puig resultan distincions
de que protesta lo poble.

II

Lo poble abomina
la vil tirania;
lo poble desitja
la prosperitat.
Per 'xò de cor crida,
ab goig y alegría:
¡visca la sacrosanta Llibertat!

Caminemne confiats y decidits,
seguint la dòlsa veu que 'ns diu ¡Avant!
y siguan baluart los nostres pits
d' un mot tan bo y tan sant.

Rendimne cult etern á la virtut
aixecantli un altar en nostres cors;
no 's conega may mes la esclavitut
y ofeguemne 'ls rencors.

Com á bons é incansables ciutadans
fem guerra á la ignorancia y retrocés,
tenint enarbolat en nostras mans
l' estandart de 'l Progrés.

Lo poble abomina
la vil tirania;
lo poble desitja
la prosperitat.
Per 'xò de cor crida,
ab goig y alegría:
¡visca la sacrosanta Llibertat!

J. MARTRUS.

ITÓQUILA, SR. RODOREDÀ

Ara y sols ara ha fet un acte que l' hòra en gran ma-
nera, presentant la dimissió de 'ls càrrechs que desempe-
nyaba de Director de la Banda y de l' Escola Municipal
de música.

Val mes honra sense barcos que barcos sense honra,
digué l' immortal Méndez Núñez devant los forts de 'l
Callao. Això també degué pensá 'l mestre devant sa si-
tuació anormal. La malevolencia manifestada de un
quant temps á aquesta part contra 'l Sr. Rodoredà, sa
gestió y obras dintre 'ls seus càrrechs públics, era, si 's
pót dir, descarada, en excés atrevida, quasi sempre sens
base que conduhís á la idea depriment exposada per sos
contraris.

L' acte de dimitir expontáneament com ho ha fet lo
mestre Rodoredà, 'l posa en un lloch distingit, elevat
de aquell en que 'l colocaban sos malquerents.

Val mes honra sense barcos que barcos sense honra,
sembla ha recordat lo mestre Rodoredà, y á 'l pèndrer
aytal determinació ha desbaratat tots los plans de sos
enemichs. ¡Tóquila, donchs, Sr. Rodoredà!

Pero 'l temporal desfet que ha passat la Banda y que l'
ha obligat á despendre's de 'l director, ¿no afecta á ningú
mes de dintre la mateixa? ¿Está en mes bonas condicions
aquell á que 'ns referim, per estar impàvit mirant com
traspassa 'l llindar de la porta aquell que per alguns
anys fou son superior geràrquich? ¿Tindrán que dir les
serpetes y altres que no ho són, que també per la plassa
de segon director, s' han de fer oposicions?

Lo temporal ha amaynat considerablement; pero enca-
ra á 'l lluny de 'l lluny, se veuhen núvols de mal auguri
que be podrian retornar per' l' autor de *Sarta de perlas*,
las malas conseqüencias, funestissimas, que 'l ciclon ha
produhit á l' autor de *La nit á 'l bosch*.

Lò que diguèrem dias passats á'l Sr. Rodoreda, guiat tan sols per la amistat que 'ns uneix, ho direm també á'l jove y simpàtic compositor.

Si'l lloch de'l Sr. Sadurni era donat á'l mèrit y á'l talent, y ara, pèra provehirlo, volen que 's fassin també oposicions, la plassa en qüestió quedarà pe'l Sr. Sadurni, ja que sóbranli mèrits y talent pèra surtirne victoriós de la intelectual batalla.

Entenguí que l'obra no está acabada; estem á mes de mitja. Falta l'epílech. Lo públich no desocupa'l local; espera'l natural y lògich desenllás. ¿Tardarem molt en veure'l?

A la ma de'l Sr. Sadurni está.

A. DE LA FLORIDA.

Secció de Montepíos

EXPLICACIONS (1)

IV

Crech haver demostrat que'l projecte de que tractem atèn á necessitats generals que cap montepió té previst en sos reglaments, y que 'ls montepíos no han de perjudicarse moral ni materialment per' que 'ls seus associats disfrutin ditas ventatjas; es dir, ni 'ls costará cap diner si volen, ni veurán atacada la seva manera de sèr particular.

Encara 's tocarán ventatjas d'altra classe acceptant lo que jo tinch la honra de proposar á la *Unión y defensa*. Enumeremne alguna: la de facilitar cantitats á germanats que, anant ben administradas, atravessin una situació de penuria per haver tingut malalts de malalties llargas, per haver faltat l'andador á debers sagrats, ó per altres cassos imprevisos, que són la mort de'l monte perque obligan á demanar cuotas extraordinarias, á aplassar pagos de pólissas y com conseqüencia desacreditan la germandat que així apurada 's troba.

Donchs, lo projecte en qüestió deixa vensuts semblants inconvenients, perque la *Unión*, entregará á'l monte que ho necessiti, cantitats de 20, 30, 40, 50 duros, ó 'ls que 'ls fassin falta (sempre que no accedeixi de lò que valen las papeletas sévas en dos mesos), y 'ls hi deixarà per un ó dos anys; facilitant la manera de tornarlos, y per lo tant, contribuirá á una obra verdaderament benéfica y humanitaria, com és la de salvar interessos respectabilíssims de germans que un any y altre han pagat cuotas y mes cuotas mensuals; de germans que molts de ells han pagat durant 20 ó 25 anys á'l monte sense haverlo hagut de menester perque no han estat may malalts y que si per una eventualitat d'aquella classe han de desfer la germandat, ja no són admesos en cap altra, per sèr massa vells, venint á resultarlos infructuosos tots los esforços y sacrificis fets durant molts anys.

No parlo perque sí. Hi ha una germandat... es dir, hi havia una germandat, antiga, formada per reduhit número d'associats que no 's cuydaban gayre de fomentar l'ingrés de joves, que tenia un andador *factotum*, que 'ls associats, ab la edat, van tenir la desgracia de caurer malalts bastants ab bastanta freqüencia, y un dia va desaparèixer aquell andador ab las *missas*, y 's van trobar faltats de recursos, veyentse obligats á aplassar pagos y després d'un temps de malestar, va haverse de disódrer, haventse quedat sense poguer entrar en cap altra alguns de 'ls associats per ser de edat massa avensada.

Donchs si aqueixa germandat hagués trobat una cinquantena de duros per' pagar atrassos á individuos que havían estat malalts, no s'hauria desacreditat gens, li hauria estat fácil trobar nous germans, y en un ó dos anys que hauria tingut de plasso per' tornar la cantitat, es molt probable que hauria salvat aquella crisi, y avuy no 's trobarian á'l carrer alguns de 'ls que van fundarla fa mes de trenta anys. Un d'aquets, d'ensá que la germandat 's va disódrer per falta de medis, ha caygut malalt, resultant inútils las 380 pessetas que havia pagat desde la fundació. Un'altra va poguer entrar per medi de sucursal en altre montepió, y degut á aqueixa circumstancia que casi cap mes te ofereix, ha pogut cobrar ara 72 pessetas en una malaltia qu'ha tingut.

¿No és digne d'estudi un projecte que tant pót contribuir á favorir á 'ls associats mes vells ó antichs de 'ls montepíos?

(1) Veji's los números 289, 290 y 292.

Molt podria extèndre'm; pero cumplert ja mon propòsit de explicar las bases fonamentals de'l plan formulat y no volent abusar de la benevolencia de'l lector, acabaré en un pròxim número las explicacions comensadas, indicant alguna cosa respecte á las ventatjas morals que poden obtenirse.

JOAN PERELLÓ Y ORTEGA.

Reunions particulars

LA SERPENTINA.—*Sebas a'l cap*, *Las Carolinas* y *Cura de moro*, són las obras posadas en escena'l passat diumenje.

De'l desempenyo de las dos primeras no val la pena de parlarne, y de la tercera sols podem dir que 'ls joves encarregats de 'ls papers de *Ignasi* y *Coixet* ho van fer tal qual.

Aconsellem a'ls demès, y sobre tot á la dama, que siguin més estudiosos si no volen fèr dormir a'l públich. —R. X.

LA NUEVA LIRA.—*Padre nuestro* és lo titul d'una de las produccions elejidas per' la funció de diumenje darrer. Haviam sentit parlar molt d'aquet quadro dramàtic, de D Vicens Colorado, y francament, hem de dir que hi trobem conceptes molt atrevits, impropis de las situaciones algunas vegadas, conceptes que a'l mateix autor li han d'haver fet mal efecte, quant en l'exemplar consta que han de suprimirse en la representació. ¿No valdria més no haverlos imprès en los exemplars, única manera d'evitar que 's diguessin devant d'un públich?

Per lo demès, lo tipo de *Clara* falseja sempre y l'*Oficial* és fins incompreensible per lo manso.

Apart d'aquets defectes capitals, l'obra está primorosament versificada y demostra que l'autor té talent dramaturgic.

S'hi distinjiren la Sra. Vitales, Srta. Cazorla y 'ls Srs. Artigas y Esteve (D. Pere).

Després una secció infantil va representar *Cura de moro*, lluhintse tots en general y particularment l'*Ignasi*, *Coixet*, Sr. Pere y D. Claudi.

¡Ah! y 'l Sr. Mestres, que va dirigir a'ls artistes en miniatura.—P.

CASSINO ARTESA.—Diumenje á la nit s'hi representá la comedia *Los lazos de la familia*, fentse acreedors de aplauso la Sra. Rodés, Srta. Casao y 'ls Srs. Jené y Galindo. L Sr. Rodón, si declamés ab més naturalitat treuria més partil de'ls papers pue se li confian.

CÍRCUL DE PROPIETARIS (*Gracia*).—Ab las obras *Los embusteros*, *El bigote rubio* y *Los carboneros*, doná la funció de costum'l últim diumenje aquest important circol. S'hi distingi notablement la Sra. Clotilde Romero, que demostrá una vegada més los envejables dots de triple cómica que posseheix.

En la execució la acompanyaren ab acert la Srta. Jené y 'ls Srs. Balmanya, Montaner, Lambert y altres que en aquest moment no recordem.—R. M.

Saló de descans

En l'article *Desde Montserrat*, insertat la passada setmana, hi ha una equivocació deguda á la precipitació ab que fou escrit.

Allá 'hont diu *armonium*, ha de dir «orga de darrera l'altar major.»

Consti.

—Llejm en un periódich:

«La obra de Guimerá, que está traduciendo D. José Echegaray, se titula *La tierra baja*.»

De lo qual se deduheix que'l reputat autor D. Angel Guimerá té una nova producció per' la escena catalana. No ho sabiam y 'ns ne alegrem.

—Lo nom de'l galán D. Enrich Borrás sembla l'ánima de Garibay. Primer figurá entre 'ls artistes de la companyia Guerrero, després ha surtit en lletres de motllo á'l frente de 'ls de la companyia de'l teatro Ruzafa, de Valencia; mes tart s'ha dit, y no sense fonament, que'l veuriam en los cartells de'l Tivoli, y per fi, sembla que apareixerá com á director de la companyia de'l teatro Romea.

—S' han presentat 138 composicions obtingut a 'ls premis de 'l Certamen de 'l Centre Catalanista de Olot.

—La enhorabona a aquells entusiastes y admiradors de l' art dramàtic.

Novellí, 'l gran actor italià, 'l genial artista, ve a Eldorado a donar una serie de funcions.

Augurem a la empresa felis resultat y a la companyia envejada cullita d' aplausos.

—Nostre amic y col·laborador D. Antò Ferrer (Japet de 'l Orga), ha tingut la desgracia de morir-se son pare.

Aquesta Redacció pren part en lo sentiment de la familia.

—De la capital de Cuba ha arribat a aquesta ciutat nostre amic l' aplaudit baix D. Daniel Banquells.

—Se 'ns diu que l' intel·ligent primer galán D. Vicens Miquel serà empresari de 'l teatro Goula, de S. Feliu de Guixols, en la temporada de l' ivern vinent.

Bona noticia pe 'ls aficionats a l' art dramàtica en la referida població.

—La companyia Castillo ha obtingut molt bona acollida en lo teatro de Banyolas.

—Ab lo títol *Plans de un pegatayre* ha compost un monòlech català 'l Sr. Girona, de Tarrassa. Aquesta obreta està ben escrita y no 's fa gens pesada a pesar de la falta d' acció que s' hi nota, puig se reduheix a explicar la seva pega 'l personatge que n' és protagonista.

Per la lectura comprenem l' èxit qu' ha obtingut a 'l sèr estrenada en lo teatro Principal d' aquella ciutat, ahont va donarla a conèixer lo distingit galán Sr. Borrás.

—D. Francisco Figueras y D. Urbano Fando han tingut la atenció de enviarnos dos exemplars de la sarsuela *La lliçó de dibuix*, original de 'l primer y qual música és de 'l segon.

Agrahim l' envió, y tota vegada que per circumstancies especials de delicadesa no 'ns ocupem aquest estiu de las funcions de 'l Jardí Espanyol ahont aquella obreta va ser estrenada, per' correspondre a la galanteria de 'ls autors, la llejirem y en un de 'ls pròxims números direm nostre humil é imparcial parer respecte a la part literaria, única que pe 'l llibret se pòt judicar.

Cavilacions

XARADA

—¿Què li sembla aquesta *hu-dos*?

—*Dos* trobo un xiquet petita.

—Mes, en cambi, t'è vostè que hi t'è clarò y bonas vistas.

—No dich que no.

—Y ademès,

iquatre-cinch primera-dos

trobarà que siga tant

prima-cinch é hi toqui 'l sol?

—En fi, si per quatre duros,

com dich, me la pòt donar,

ja pòt estendre 'l recibo

y pago per' endavant.

—Vaja, per' xò no renyim.

¿Cóm se diu?

—Lo nom no cal.

Posi *total*, que és motiu.

—¿Pero 'l seu nom?

—Tant se val.

—¿Tant *tres-hu* que jo dos creya y porta nom inventat!

ECHERRÍA.

Correspondencia

Pere Joan no estem per orgas — Pau Llonça: no 'us convè — Ignasi Trulls: li falta gracia. — Pal y Trocas: ja n'hi posarem mes sovint — Q. A. de Palla: ¿que 'n t'è, que 's dona per aludit? — J. Baró: ¿y vostè? — Bernat Pescayre: és molt llarch y difís. — Xarrih Xarrih: ho guardarem pe 'ls fassos de l' any que vè, si no 's pert. — Palillos: ¡bueno, home, bueno! — Simón de l' Ombra: anys enrera n' hi hagué un altre, íntim de nostre director ¿No podría canviar-se'l? — Jop de Casa: ¡no tenia mal gep ahí vespre! — A. B. C.: la pastera ja la sè, pòt dir vostè; pero no sab ahont t'è la mà dreta per' assumptos tan delicats com lo que t'oca. — Joseph Valls y Bou: li servirem los números que demana — Pau Vallés: queda suscrit. — Antò Pallars: per' entrar al MONTEPIO CATALA, dirijeixis al carrer de Frexuras, núm. 6, botiga.

CASAS RECOMENADAS

Magatzem de pells de **Joseph M. Pous**, Frexuras, 6. **Sastreria de teatros**, de E. Vasallo Malatesta, Asalto 14.

Fotografia de **A. S. (Xatart)**, Carme, 3, tercer.

Taller de atrés de **E. Vidal**, Ronda S. Pau, 48.

Indomillorables **anissats** de A. B. Stard y fils. (Santa Maria (Malorca), se venen en las principals botillerías y colmados.

Arxiu Central Lirich-dramàtic de **J. Gelabert**, Unió, 5, 3.º, 1.º.

SANTASUSANA

Santasusana • Santasusana

MAQUINAS PER' CUSIR Y PER' FER MITJA

Aparatos de pèndrer dutxas

PREUS SENS COMPETENCIA

Carrer de 'l Carme, 34. — BARCELONA

Gran establecimiento de música

Instrumentos, pianos y armoniums, de

• JUAN AYNE •

FERNANDO VII, 51 y 53 y CALL, 22. — BARCELONA

~~~~~ Especialidad en pianos de alquiler. ~~~~~
Guitarras desde 5 pesetas.

ARXIU Y COPISTERIA

de vers y música

Joseph Bonnin

PUNTUALITAT Y ESMERO EN SERVIR

— Passatge de Madoz, núm. 5, 2.º —

À CASARSE TOCAN

Por 30 duros el mobiliario siguiente:

Una cama Viena (matrimonio), un sommier muelles (matrimonio), una cómoda con mármol, seis sillas regilla, una mesa de noche con mármol, una mesa de comedor, seis sillas idem, un elegante espejo y perchas.

Además hay camas de Viena a 20 pesetas, y de matrimonio, a 35. Sillas de regilla a 44 pesetas docena. Juegos de lavabo Viena mármol a 24, y gran surtido de muebles de todas clases a precios de fábrica.

LA IMPERIAL, Conde Asalto, 25

La Gran liquidación

La casa que da los muebles más sólidos y más baratos

UN MOBILIARIO NON PLUS ULTRA

Una cama de Viena ó de hierro (matrimonio), un sommier, un colchón, una cómoda con marmol, 6 sillas regilla, una mesa noche, un espejo, una mesa comedor, 6 sillas y un palanganero,

todo por 30 duros

Hay camas de Viena con somier, colchón y almohada

A 32 PESETAS

Riera Alta, núm. 48 - Barcelona

Imp. Pujol y C.ª, Tullers, 45. — Barcelona.